Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Sammanfattningar till artiklar med länkar för dig som vill läsa mer

Nummer 12 - Publicerad 26 oktober 2026

Nikotin

Unga i Uppsala vill sluta vejpa

Narkotika

Cannabis delaktig i dödsfall

Spel om pengar

Botten är inte en enda tydlig händelse

Alkohol

Nya serveringsställen efter lagändring
Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2025
Hunger kan spela roll i alkoholberoende

Inbjudningar:

28 oktober:	Blå Bandets kunskapswebbinarium: Vitt snus och vejp
6 november:	Höstmöte SLAN, se inbjudan! OBS! Anmälan senast 26 oktober
24 november:	Blå Bandets kunskapswebbinarium: Dopningsutvecklingen i Sverige
26 november:	NPC: Recovery i praktiken – så jobbar man i Göteborg
9 december:	Blå Bandets kunskapswebbinarium: Spel om pengar

Nikotin

Unga i Uppsala vill sluta vejpa

Regionen, kommunerna och länsstyrelsen i Uppsala startar nu en kampanj för att minska nikotinbruket i länet. Användningen ökar men unga uppger att de vill ha mer stöd att sluta eller hålla sig undan.
Läs mer: Region Uppsala

Narkotika

Cannabis delaktig i dödsfall

Cannabis orsakar sällan dödsfall, men forskning visar att det förekommer i var femte överdosering i USA.
Läs mer: CDC (engelska)

Spel om pengar

Botten är inte en enda tydlig händelse

Personer med svårt spelberoende kan komma till en punkt där livet faller samman och det inte finns pengar kvar att spela för. Att nå *rock bottom* kan bli en viktig vändpunkt, men innebär även risk för suicid. Vårdpersonal behöver hjälpa patienter att prata om sin botten, för att förhindra att hen hamnar där, enligt en ny studie.

Ellen Gerle är psykolog och doktorand vid Lunds universitet. Hon publicerade våren 2026 en studie om kontroll och kontrollförlust vid allvarligt spelberoende. Den byggde på djupintervjuer med tio personer som var eller hade varit svårt spelberoende och som rekryterats via kamratstödsföreningar. Ellen Gerle sammanfattade varje intervju till en berättelse.
Läs mer: Alkohol & Narkotika

Alkohol

Nya serveringsställen efter lagändring

Frisörsalonger, blombutiker och campingplatser har börjat sälja starköl sedan matkravet slopades i sommar. Runt 100 aktörer har hittills nyttjat regeländringen. Det så kallade matkravet för att få servera alkohol avskaffades den 1 juni. Sedan dess har 102 aktörer fått tillstånd, som annars inte hade fått det, enligt branschorganisationen Visitas beräkningar.

Läs mer: Nyheter24

Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2025

I den årliga CAN-rapporten redovisas resultaten från frågeundersökningar samt alkoholförsäljningen under 2025. Den totala konsumtionen minskade med 2,7 procent under 2025 jämfört med 2024. Det har skett en stor minskning över tid; jämfört med 2019 har alkoholkonsumtionen minskat med 9,1 procent. Den registrerade andelen av konsumtionen utgör en allt större del av den totala konsumtionen.

Läs mer: CAN

Hunger kan spela roll i alkoholberoende

Forskare vid Brown University som utför experiment med fruktflugor fann att hunger driver suget efter alkohol, vilket ger sammanhang för att förstå liknande processer i den mänskliga hjärnan. Om en person växer upp under förhållanden där de är väldigt hungriga eller väldigt stressade, kan det leda till en högre risk att utveckla ett alkoholberoende, menar forskarna.

Läs mer: News from Brown

Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Fakta, argument & debatt produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

Redaktion: Helena Bingebo, Bertil Forsberg, Ingalill Söderberg, Per-Olof Svensson

www.blabandet.se www.slan.se

nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

Bilder där annat inte anges är arrangerade och från AdobeStock med licens.

Välkomna till Blå Bandets kunskapswebbinarium

ONSDAG 28 OKTOBER 2026 kl. 19.00-20.30

Vitt snus och vejp
Nikotin som ”njutningsmedel”

Cigaretter och snus vet alla vad det är, men nu finns det många fler ”njutningsmedel” i handeln. Trenden är att produkter med nikotin utan tobak hårdlanseras, vanligtvis smaksatta och med högt nikotininnehåll som ökar risken för beroende. Många unga lockas av de färgglada förpackningarna för vitt snus som exponeras i butiker.

FOTO: ADOBE STOCK Arrangerad bild

FOTO: PRIVAT

Niclas Malmberg, föreningen VISIR, Vi som inte röker

Digitalt på Zoom, länk:
https://us06web.zoom.us/j/89417226200?pwd=bw7wAsXKkK2COnOzKwfeTd3wHdciQ7.1

Info Blå Bandets organisationssekreterare: per-olof.svensson@blabandet.se

Detta är det tredje av fem kunskapswebbinarier inom ANDTS.
(Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak/nikotin, Spel om pengar)

Doping samt Spel om pengar, datum senare.

Arrangörer: Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och studieförbundet NBV
www.blabandet.se www.nbv.se

Höstmöte med S.L.A.N

Årets SLAN-konferens med våra medlemsorganisationer & länsnykterhetsförbund kommer att gå av stapeln

Fredagen den 6 november 2026

på IOGT-NTO Gården i Klara Stockholm (Klara Södra Kyrkogatan 20)

Program

kl.09.30 Uppstart med drop-in fika & mingel
kl.10.00 SLAN:s ordförande Dan Hovskär hälsar välkommen
kl.10.10 Folkhälsomyndighetens uppdrag, Olivia Wigzell, generaldirektör Folkhälsomyndigheten
kl.10.40 Movendi barn- och ungdomsrapport 2026 - Faktorer som skyddar

- Hur jobbar kommunerna med meningsfull fritid för unga och med stöd till utsatta barn?

Anna Carlsson Cheikh, politisk sekreterare barnrättsfrågor, Movendi
kl.11.30 ”Kvinnor, beroende, stigma och samsjuklighet”
Maria Ljuslin, kanslichef & Jenny Andersson, verksamhetsutvecklare
kl.12.00 Lunch & mingel
kl.13.00-14.00 Jacques Mwepu, chef Anstalten Kumla Kriminalvården
Kl.14.15 Hur går det för barn som deltar i stödgrupper? Peter Larm, Docent & lektor i folkhälsovetenskap, Institutionen för folkhälsovetenskap, Stockholms universitet
kl.14.45 Fika & mingel/erfarenhetsutbyte
kl.15.00 Narkotikapolitisk utveckling i ett nordiskt och europeiskt perspektiv,
Peter Moilanen, chef Narkotika politiskt center (NPC)
kl.15.50 Avrundning
kl.16.00 Tack och hejdå

Under höstmötet kommer det finnas möjlighet till ”miniutställning” och bokbord för att presentera era verksamheter och knyta nya kontakter.

Maila din anmälan till hakan@slan.se senast den 26 oktober 2026.
(Dagen är kostnadsfri)

Vid anmälan uppge namn, mobilnummer, mailadress, samt ev. kostpreferenser, anmäl även om intresse finns för plats på miniutställning/bokbord.

Vid frågor och/eller funderingar kontakta Håkan Eriksson, 070-710 66 70.

Varmt Välkomna!

Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor, Kasernvägen 6, 504 31 Borås
Håkan Eriksson, generalsekreterare, hakan@slan.se, 070-710 66 70, www.slan.se

Välkomna till Blå Bandets kunskapswebbinarium

TISDAG 24 NOVEMBER 2026 kl. 19.00-20.30

Hur ser dopnings-utvecklingen ut i Sverige?

FOTO: Adobe Stock bildbank

FOTO: Eveline Johnsson

Charlotta Rehnman, CAN
Direktör, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

I regeringens ANDTS-strategi 2022–2025 *(Skr. 2021/22:213)* ***beskrivs att dopning är ett av de områden som kan orsaka omfattande folkhälsoproblem och drabba både enskilda individer, anhöriga och samhället.***

Enligt utredningen om kontroll av missbruksmedel återfinns användning av dopningsmedel utanför idrotten exempelvis bland kroppsbyggare och våldsbrottslingar, liksom andra som använder medlen för att uppnå fysiska effekter

Ingen föranmälan, digitalt på Zoom, länk senare på www.blabandet.se

Info Blå Bandets organisationssekreterare: per-olof.svensson@blabandet.se

Arrangörer: Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och studieförbundet NBV
www.blabandet.se www.nbv.se

Recovery i praktiken – så jobbar man i Göteborg

Att bli drogfri är ofta bara början på resan till en fungerande vardag, med boende, sysselsättning och ett socialt sammanhang. En resa som brukar kallas för recovery, eller återhämtning efter beroende. Forskning visar att vinsterna av att ge stöd till återhämtning är stora, för både individen och samhället, ändå brister det ofta.

Petra de Boer är verksamhetsledare på Vägen ut! kooperativen i Göteborg och har lång erfarenhet av att arbeta med recoveryfrågor. Hon delar med sig av de behov de ser, vilka insatser de genomför och vad som krävs för att recovery ska bli en självklar del av beroendevården även nationellt.

Till anmälan

Välkommen!
Information och medlemsansökan
www.blabandet.se
Blå Bandet
Nykterhet behöver du aldrig ångra!

Välkomna till Blå Bandets kunskapswebbinarium

ONSDAG 9 DECEMBER 2026 kl. 19.00-20.30

Spel om pengar

Förvänta dig en insiktsfull föreläsning som ger ökad förståelse för spelproblematik, hur det påverkar både spelare och omgivning, samt hur problemen kan upptäckas, förebyggas och vilken hjälp som finns att få.

FOTO: ADOBE STOCK

FOTO: SPELDIALOG

Jessica Östergaard och Daniel Harre från Speldialog

belyser spelproblematik ur två synvinklar. De delar samma historia, men från olika håll: Daniel som lever med spelberoende och Jessica från det ofta osynliga anhörigperspektivet. Personliga erfarenheter kombineras med aktuell forskning och mångårig kunskap om spelproblematik. Webbinariet lyfter även hur unga påverkas i dagens digitala landskap och belyser den allt suddigare gränsen mellan gaming ochgambling.

Speldialog

Detta är den femte och sista kunskapswebbinariet i år inom ANDTS.
(Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak/nikotin, Spel om pengar)

Ingen föranmälan, digitalt på Zoom, länk senare på www.blabandet.se

Info Blå Bandets organisationssekreterare: per-olof.svensson@blabandet.se

Arrangörer: Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och studieförbundet NBV
www.blabandet.se www.nbv.se

NBV Blå Bandet

Blå Bandets vision:
Ett tryggt samhälle fritt från alkohol och andra droger där alla människor har lika värde.

Blå Bandet är en nykterhetsorganisation med kristen värdegrund och välkomnar alla som delar våra värderingar och målsättningar.

Vi är en väletablerad organisation med en unik kombination av alkoholfri gemenskap och stort medskapande.

Vi är en självklar plattform för alla som vill bilda opinion inom ANTDS-området.

Med gemenskap, glädje och delaktighet är Blå Bandet en röst för ett nyktrare samhälle som samlar människor som väljer att leva drogfritt.

Ställningstagandet är inte bara för vår egen skull. Det är också en solidarisk handling till alla människor som själv har eller lever nära någon med ett beroende.

Blå Bandet

Nykterhet behöver du aldrig ångra!